

Kal gos rim s finančnimi sredstvi?

II 5309

1989/2835

Temeljne organizacije v sestavi DO GIP »PIONIR« so se že ob ustanovitvi Interne banke odločile, da bodo v banki združevale vsa finančna sredstva, da bi dosegle naslednje učinke:

- povečanje akumulacije;
- razširjanje materialne osnove;
- hitrejšje kroženje denarnih sredstev;
- racionalno gospodarjenje s finančnimi sredstvi;

Sredstva I—X.	Koefficient obračanja		Dnevi vezave	
	1986	1985	1986	1985
Denarna sredstva	131	125	2	2
Terjatve	6,63	7,26	46	42
Zaloga reprod. mat. in DI	4,62	4,65	66	65
Zaloga nadovrš. proizv.				
GI	8,77	16,40	35	19

Iz pregleda ugotovljamo, da se je bistveno podaljšala vezava finančnih sredstev v zalogah nedovršene proizvodnje, to pa predvsem zaradi povečanega obsega izvajanja stanovanjske gradnje za trg v letu 1986. Ker sami nismo imeli dovolj lastnih sredstev poslovnega sklada za pokrivanje povečanega povprečnega stanja zalog, smo morali pri bankah in drugih finančnih ustanovah najeti dolgoročne kre-

TOZD	Plan povp. št.	Dejansko	odstopanje
TOZD GS Novo mesto	270.000.000	381.000.000	111.000.000
TOZD GS Ljubljana	262.000.000	258.000.000	-4.000.000
TOZD GS Krško	212.000.000	272.000.000	60.000.000
TOZD GS Zagreb	139.000.000	150.000.000	11.000.000
TOZD MKI Novo mesto	582.000.000	750.000.000	168.000.000
TOGREL Krško	79.000.000	89.000.000	10.000.000
ZD Metlika	49.000.000	31.000.000	18.000.000
Keramika Novo mesto	29.900.000	50.000.000	20.100.000
Lesni obrat Novo mesto	146.000.000	151.000.000	5.000.000
SKUPAJ:	1.768.900.000	2.132.000.000	363.100.000

(razlika med skupnimi dejan. in plan. zalogami).

Prekoračitev planirane vrednosti zalog nelikvidne temeljne organizacije dodatno obremenjuje z obrestmi za sposojena tuja finančna sredstva. Te dodatne (večkrat nepotrebne) stroške ni vedno

— zagotavljanje likvidnosti. Kar zadeva zagotavljanje likvidnosti, moramo takoj poudariti, da v letu 1986 noben tozd ali delovna skupnost ni bil blokiran niti en sam delovni dan. V celoti smo bili sposobni ob vsakem trenutku poravnati vse dosepe obveznosti, predvsem zahvaljujoč dnevemu združevanju vseh prostih denarnih sredstev na računu Interne banke.

Hitrost obračanja denarnih sredstev nam dokazuje podatek, da smo na ravni DO dosegli v obdobju I.—X. 1986 koefficient obračanja 131 oz. vezave denarnih sredstev samo 2 dni, kar je blizu najnižji teoretično možni ravni.

Kljub temu ne moremo biti v celoti zadovoljni, če nekoliko analiziramo gospodarjenje s finančnimi sredstvi v obliki ostalih obratnih sredstev, kot so:

- terjatve,
- zaloge reprodukcijskega materiala in
- zaloge nedovršene proizvodnje.

Po podatkih ekonomskega biroja DO za obdobje I.—X. 1986 beležimo:

dite v višini 3,4 mlrd din. Poleg tega pa smo izkoristili tudi namenske stanovanjske kredite za izgradnjo stanovanj v soseski Fužine.

Kljub stalnemu opozarjanju na racionalno ravnanje z nabavo in zalogami reprodukcijskega materiala ugotovljamo, da nekateri tozdi ne spoštujejo plansko določene višine povprečnega stanja zalog. Po stanju 30. 11. 1986 ugotovljamo naslednja odstopanja:

mogoče pokriti z dohodkom, zato nastopajo motnje v poslovanju in pri nekaterih tozdih tudi izguba. Glede porabe investicijskih sredstev v letu 1986 lahko rečemo, da so bila porabljena še »vroča«.

Takoj po sprejetju plana investicij se je začela intenzivna poraba sredstev minimalne amortizacije tako, da smo z mesečnim izločanjem komaj zadostili vsem tekočim potrebam. Škoda je le, da od 1. 7. 1986 Interna banka ni smela več izdati garancije za plačila osnovnih sredstev, saj bi s tem likvidna sredstva lahko ostala dalj časa na razpolago tozdu.

Ob koncu leta so bile sprejete dopolnitve in spremembe pomembnih sistemskih zakonov, od katerih naj omenim samo tiste, katerih izvajanje bo neposredno ali posredno vplivalo na izvajanje finančne funkcije, in sicer:

- zakon o celotnem prihodu in dohodku,
- zakon o amortizaciji družbenih sredstev,
- zakon o sanaciji in prenehanju OZD.

Zakon o amortizaciji in določitev revalorizacijskih faktorjev v zakonu o celotnem prihodu in dohodku bodo povečali delež amortizacije kot stroške, ki se krije iz celotnega prihodka, zato se bo zmanjšal dohodek na enoto ustvarjenega celotnega prihodka. Povečala se bodo sredstva za investicije v nova osnovna sredstva, istočasno pa lahko pričakujemo povečano nelikvidnost. Ravno novi zakon o sanaciji in prenehanju OZD je prvič sankcioniral nelikvidnost TOZD oz. OZD in v posebnem poglavju Predsanacijski postopek opisal postopek za odstranitev vzrokov nelikvidnosti. Če se nelikvidnost tozda ne odstrani v 120 dneh od dneva, ko je nastala, tudi s pomočjo ostalih tozdov v delovni organizaciji ali reprodukcijski verigi, potem družbenopolitična skupnost ali SDK predlagata pristojnemu sodišču uvedbo stečajnega postopka. Iz tega lahko ugotovimo, da mora imeti likvidnost prioriteto pred investicijskimi naložbami.

Glede na navedeno predlagamo za leto 1987 naslednjo finančno politiko:

Doseženi poslovni rezultati proizvodnih tozdov v obdobju I.—IX. 1986 ne dajejo upanja, da bi ob zaključnem računu lahko namenili večji del čistega dohodka za pokritje primanjkljaja trajnih obratnih sredstev.

Zaradi izvajanja stabilizacijskih ukrepov v jugoslovanskem gospodarstvu tudi v letu 1987 ne moremo pričakovati bistvenega povečanja naložb v nove gradbene objekte. Boj za pridobitev del in zagotovitev zaposlitve vseh zmogljivosti bo še nadalje vplival na oblikovanje cen ter s tem zmanjšanje dohodka.

Tozdi se še vedno ne zavedajo dovolj, da s svojo tekočo gospodarsko politiko in dnevnim izvajanjem nabave vplivajo na velikost porabljenih (predvsem tujih) sred-

stev. Interna banka izven DO lahko zagotavlja dopolnilna finančna sredstva, vendar niso brez obresti. Nobena še tako zveneča načela finansiranja ne bodo spremenila razmer, če ne bomo v temeljih in že od začetka leta spremenili odnosa do gospodarjenja z obratnimi sredstvi na vseh nivojih.

Za izboljšanje strukture in virov v korist lastnih sredstev in uspešnejše izvajanje finančne politike predlagamo naslednje ukrepe:

1. Vsi tozdi in DSSS morajo ob spremljanju zaključnih računov sprejeti posebne akcijske ukrepe za izboljšanje likvidnosti, organizacije dela, znižanje zalog in povečanje hitrosti obračanja obratnih sredstev.

2. Iz ustvarjenega čistega dohodka moramo nameniti maksimalno možni delež v poslovni sklad za obratne namene.

3. Spoštovati moramo zakonske predpise in sklepa poslovnih in samoupravnih organov glede zavarovanja plačil in ne pričeti z deli na objektih, za katere ni izvršeno ustrezno zavarovanje plačil.

4. Tudi v letu 1987 moramo strogo spremljati izvajanje sprejetih mesečnih finančnih planov prilivov in odlivov, proti kršilecema pa izvajati ukrepe v skladu z veljavnimi splošnimi akti in sklepi samoupravnih organov Interne banke in DO.

5. Pri sodelovanju s kooperanti upoštevati:

a) obveznost združevanja finančnih sredstev v Interni banki za kreditiranje investitorjev ali financiranje naložb v pripravo zemljišč in gradnjo za trg.

b) Pogodba o depozitu mora biti podpisana ob sklepanju letnih pogodb oz. sočasno s kooperantsko pogodbo, za kar nosijo vso odgovornost referenti za kooperacijo na TKI in gradbenih tozdov.

c) Plačilni pogoji kooperantom so enaki in obvezni za vse:

- z menico na 75 dni netto,
- v primeru finančnega kredita oz. depozita v višini najmanj 30% od ocenjenih del v naslednjem letu z menico na 45 dni netto.

6. IB bo tekoče prilagajala interno obrestno mero spremembam obrestnih mer v bančnem sistemu in finančnem trgu.

7. Izterjava plačil za opravljena dela in storitve ter dobavljeno blago je prioriteta naloga IB tudi v letu 1987.

8. Interna banka bo z ustrezno aktivnostjo zbirala vezane hranilne vloge od delavcev ustanoviteljic.

9. Zagotoviti je treba dnevno informiranje članic IB o stanju sredstev na internih in eksternih računih.

10. Tekoče obračunavati razlike v cenah in sklepati pravočasno

anekse za dodatna dela, za kar sta zadolžena TOZD Gradbene operativne in TOZD TKI.

Z izvajanjem navedenih ukrepov lahko pričakujemo izboljšanje samofinanciranja in znižanja stroškov za obresti ter zagotovitev sposobnosti pravočasnega poravnavanja vseh obveznosti.

INTERNA BANKA
GIP »PIONIR«

Naši gradbinci ponovno v Poreču

V naši DO je že kar navada, da se gradbinci preko zime preselijo v toplejše kraje, kjer gradbena aktivnost poteka skoraj nemoteno in neodvisno od nizkih temperatur. Zato smo se tudi preteklo jesen udeležili večjega števila licitacij za pridobitev ustreznih del za zaposlitev naših kapacitet preko zime.

Tako smo v ostri konkurenci večjih gradbenih delovnih organizacij iz SR Slovenije in SR Hrvaške uspeli pridobiti nova dela na področju Poreča in Vrsarja.

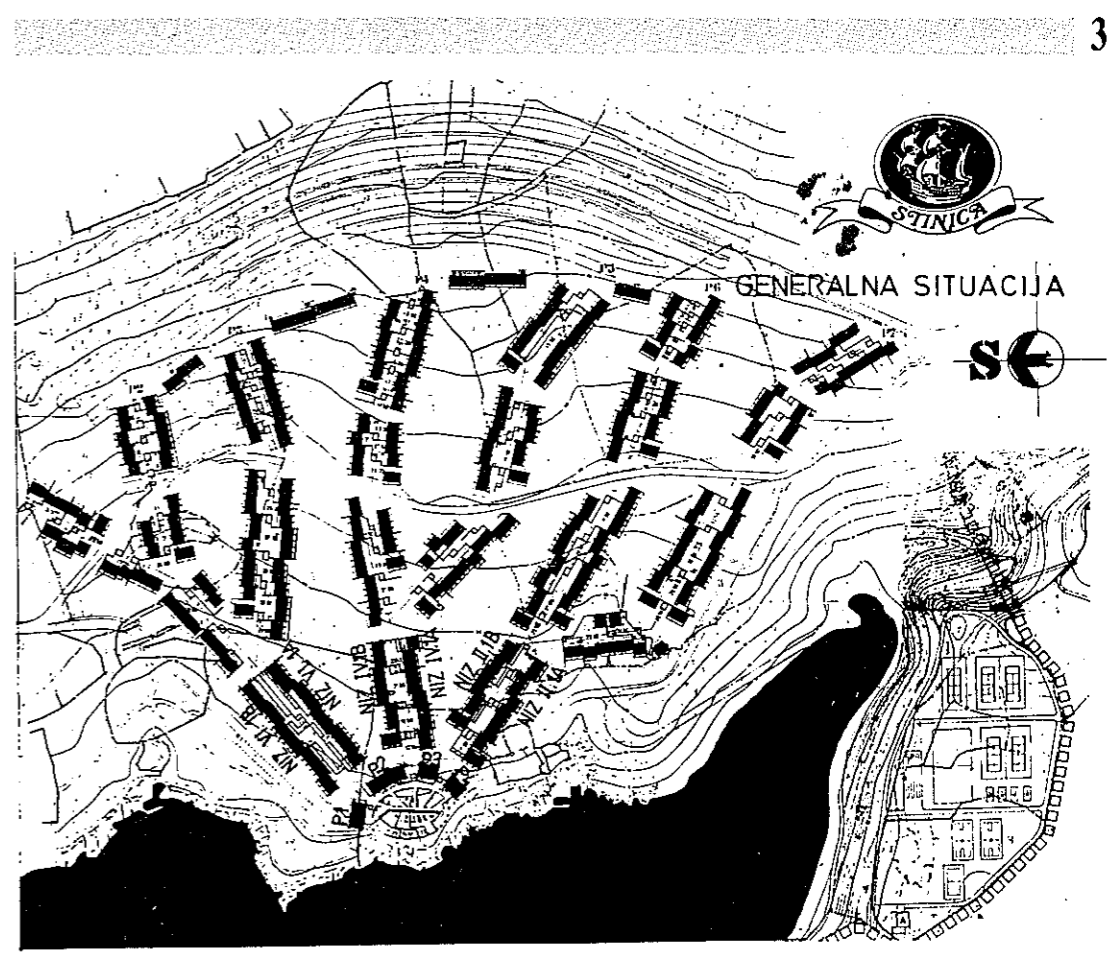
Za našega stalnega investitorja SOZD PLAVA LAGUNA iz Poreča, ki je z združitvijo vseh turističnih organizacij na področju Poreča in Vrsarja danes največja in najmočnejša turistična organizacija v Jugoslaviji, smo pričeli z izvajanjem novih del prve dni tega leta. Do nove bližajoče se turistične sezone bomo dogradili in prenovili obstoječi hotel PARENTIUM v Zelenu laguni, tako da se bo hotel v novi sezoni upravičeno ponašal z nazivom kategorije A in s tem v svojih prostorih gostil najzahtevnejše goste iz cele Evrope.

Poreški turizem bo do nove sezone bogatejši tudi za nov Zabavni center v turističnem naselju Funtana, razširjena bo ponudba avtokampa Bijela uvala, dograjeni in obnovljeni bodo nekateri gostinski lokali ipd.

Ocenjujemo, da bo vrednost del, ki jih morajo naši gradbinci in številni kooperanti izvršiti v turistične sezone, preseгла 6 milijard dinarjev.

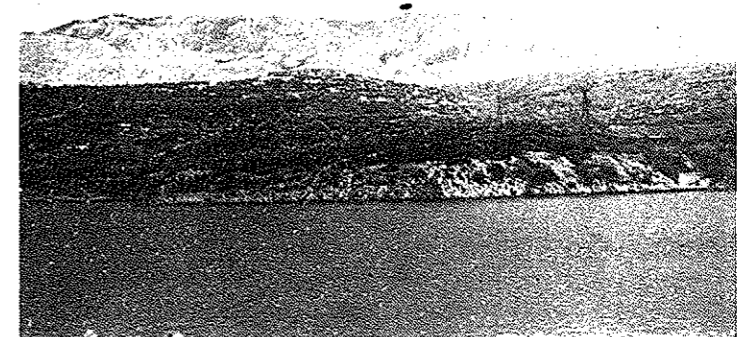
Reference, ki so si jih naši delavci v preteklih letih pridobili na tem zahtevnem turističnem področju, se torej obrestujejo. Naročnik nam zaupa izvajanje novih del, ker mu je ime GIP PIONIR garancija, da bodo zaupana dela izvršena kvalitno in v dogovorjenih rokih.

Jože Lukan

**GIP PIONIR
Novo mesto
gradi novo
turistično
naselje
v Hrvatskem
primorju:
Stinica —
Jablanac**

Pionir ponovno potrjuje sloves prvega jugoslovanskega graditelja turističnih objektov. 12. 11. 1986 je

Obala, kjer bo zgrajeno novo turistično naselje (foto: Borsan)

bil podpisan samoupravni sporazum med predstavniki Pionirja, senjske občine in senjskega turističnega gospodarstva o gradnji stanovanjsko-gostinsko-turističnega naselja Stinica. Pionir je prevzel ne le celotni inženiring, temveč finančno plat izgradnje in prodaje.

Sama lokacija turističnega naselja Stinica se nahaja ob obali, orientirana proti jugo-zahodu, oddaljena od trajektne postaje za otok Rab (Jablanac) okrog 2 km. Pripadajoča obala naselja je del zaliva Krivača in Velika Stinica, ki se strmo dvigne, nato pa blago raste v

nagibu 10% proti notranjosti. Tak teren omogoča zelo dobro osonečenost od jugovzhoda do zahoda sonca, prav tako odličan pogled na morje in na južni del otoka Raba, ki je oddaljen okrog 2 km od obale.

Koncept naselja je zamišljen na površini 16,38 hektarja kot PRIMORSKO MESTVO z obalno in trgovim, ki predstavlja funkcionalni in mentalni center naselja, do katerega se radialno širi naselje z ulicami skalnadami in stanovanjskimi enotami tipa garsonjer s 25 m² in garsonjer z mansardo 38 m² skupne kapacitete 4011 ležišč.

V trgu centra je predviden niz objektov, ki imajo v pritličju javni program — trgovina dnevne preskrbe, snack bar, trafika, recepcija. Ker je sama obala relativno strma, se predvideva betoniranje niza platojev za sončenje, povezanih z obalno promenado.

Dostop do morja bo urejen s stopnicami in rampami. Na drugi strani zaliva pa je predviden večji kompleks športnih igrišč. Poleg naselja bomo zgradili tudi kompletno infrastrukturo od dostopnih cest, vodovoda, kanalizacije, elektrike do zunanje ureditve.

Samo gradnjo kompleksa smo razdelili v tri faze.

I. faza z 287 enotami bomo zgradili že pred začetkom nove sezone. Prve lopate smo zasadili 5. januarja 1987, torej je čas od zamisli podpisa sporazuma in začetka gradnje rekordno kratek, kar kaže, da lahko z dobro organizacijo poleg same gradnje skrajšamo tudi pripravo na gradnjo.

Gorazd Tomljanovič
dipl. ing. ing.

Uvedba začasnih ukrepov družbenega varstva v tozdu Lesni obrat: da ali ne?

Konferenca osnovnih organizacij zveze sindikatov GIP Pionir Novo mesto je na svoji 5. seji 28. 10. 1986 sklenila, da da skupščini občine Novo mesto pobudo za uvedbo družbenega varstva v temeljni organizaciji Lesni obrat, ker se že dalj časa pojavljajo težave pri potrjevanju in sprejemanju periodičnih obračunov in zaključnih računov kot tudi pri obravnavi in sprejemanju samoupravnih aktov. Odločitev konference je temeljila na mnenju, da so v precejšnji meri porušeni medsebojni odnosi delavcev v tozdu Lesni obrat, da družbenopolitične organizacije in organi samoupravljanja nimajo potrebne zaupanja delavcev, prav tako pa delavci nimajo zaupanja v strokovne službe tozda in DSSS.

Izvršni svet skupščine občine Novo mesto je o pobudi razpravljal na svoji seji 2. 12. 1986 in sklenil, da pred opredelitvijo do pobude konference OO ZS GIP Pionir Novo mesto skupaj z občinskimi svetom zveze sindikatov Novo mesto opravi poseben razgovor, da bi vsestransko pretehtali stanje v temeljni organizaciji Lesni obrat in potem ocenili, ali se pobudo sprejme, oziroma odločijo, katerega od začasnih ukrepov družbenega varstva bodo predlagali skupščini.

Iz vsebine poročil in informacij, danih na seji izvršnega sveta, je bil v Ljubljanskem dnevniku 3. 12. 1986 objavljen članek z naslovom DRUŽBEN DENAR NOSILI DOMOV in s podnaslovom Kaj se dogaja v Pionirjevem Lesnem obratu?, v katerem je tudi točno navedeno, da od zadnjih šestnajstih periodičnih obračunov in zaključnih računov se delavci Pionirjevega tozda Lesni obrat niso strinjali kar v sedmih primerih s predlagano delitvijo dohodka, temveč so zahtevali dodatna sredstva za osebne dohodke. Tri periodične obračune so zaradi enakih razlogov v celoti odklonili, tri so sprejeli z dopolnitvijo in le v treh primerih so se strinjali s predlagano delitvijo sredstev. Tako so delavci Lesnega

obrata ustvarjeno akumulacijo mimo vseh predpisov vivali v svoj žep. V članku je navedena tudi izjava družbenega pravobranilca samoupravljanja Novo mesto, ki pravi: »Dolžnost družbenega pravobranilca samoupravljanja je, da opozori na stvari, ki se dogajajo v Lesnem obratu. Prav bi bilo, tako določa zakon, da se o zadevi seznanijo delegati občinske skupščine. Kot pravobranilec sem delavec lesnega obrata že nič kolikokrat opozarjal, vendar pozitivnih odzivov z njihove strani ni bilo. Glede na to, da nastaja družbena škoda, ker gre v tem primeru za samovoljno delavcev, bi bilo prav kaj ukreniti.«

V nadaljevanju članka so navedeni tudi konkretni primeri, ko so delavci Lesnega obrata delili OD mimo predpisov: ob polletju 1983. leta so nepravilno razdelili pet odstotkov za to obdobje, ob devetmesečju so dodatno razdelili 50 odstotkov mesečnega povprečnega OD, in sicer iz poslovnega sklada za obratna sredstva. Po zaključnem računu so dodatno razdelili sredstva v višini povprečnega OD v tozdu, in sicer iz sredstev, namenjenih za naložbe. Leta 1985 so ob prvem tromesečju zopet dodatno razdelili 15 odstotkov povprečnega OD. Konec februarja lanskega leta so razdelili 50 odstotkov povprečnega OD iz postavke za nerazvite republike. Posledica je zmanjšan poslovni sklad.

Na podlagi sklepa IS skupščine občine je IS 8. 12. 1986 sklical delovni razgovor. Razgovoru so prisostvovali predsedniki vseh družbenopolitičnih organizacij delovne organizacije in tozda Lesni obrat, predsedniki vseh organov samoupravljanja, direktor tozda Lesni obrat, člani poslovod-

nega odbora delovne organizacije, predstavniki strokovnih služb DSSS, predsednik občinskega sindikalnega sveta, podpredsednik izvršnega sveta skupščine občine, predstavnik komiteja za družbeni nadzor skupščine občine, družbeni pravobranilec samoupravljanja ter predstavnik komiteja za družbeni nadzor skupščine občine Novo mesto.

Na sestanku je predsednik občinskega sindikalnega sveta poudaril, da je namen razgovora razjasniti položaj v tozdu Lesni obrat ter ugotoviti dejstva in vzroke, ki so povzročili nesprejemanje periodičnih in zaključnih računov, povzročili nezakonite zahteve po delitvi sredstev za osebne dohodke ter razjasniti neuspešnost pri sprejemanju raznih samoupravnih aktov v zadnjih obdobjih.

V dolgotrajni, izčrpani in zelo konkretni razpravi, ki je sledila, so sodelovali praktično vsi prisotni, ugotovljeno pa je bilo naslednje:

— celotna problematika v zvezi z obravnavanimi problemi v tozdu Lesni obrat meče slabo luč na temeljno organizacijo, morebitni ukrep družbenega varstva pa tudi na delovno organizacijo;

— proizvodnja v temeljni organizaciji uspešno teče, rezultati so sorazmerno ugodni, dosežen je bil določen razvoj, sama proizvodnja pa je zelo perspektivna, tudi z velikimi možnostmi za izvoz;

— kvaliteta in storilnost delavcev je nadpovprečna, enako velja tudi za kvaliteto izdelkov;

— informiranje delavcev je preko strokovnih služb, vodilnih in vodstvenih delavcev, sindikata in samoupravnih organov zagotovljeno in na primernem nivoju;

— problem je v nekaj delavcih, ki si samoupravljanje predsta-

vljajo čisto po svoje ter uspejo speljati tudi druge, tako da se pogosto v končni fazi sprejema nekaj, kar ni zakonito oziroma je v nasprotju s skupnimi izhodišči, sprejetimi v delovni organizaciji.

Delovni razgovor je zaključil predsednik občinskega sindikalnega sveta z ugotovitvijo, da je bilo na razgovoru lepo ugotovljeno isto, kar je povedal tudi družbeni pravobranilec samoupravljanja, da gre za motnje v temeljni organizaciji, da pa je znotraj delovne organizacije vrsta možnosti, ki se jih bo treba poslužiti. Poudaril je, da je bilo veliko razlag, s katerimi so si problem osvetlili, ter da bodo skupščini občine predlagali, a delovni organizaciji postavi določene zahteve in rok, do katerega mora zadevo urediti.

Izvršni svet je na podlagi zbranih podatkov in razprav na seji 16. 12. 1986 ocenil, da nastale razmere v tozdu Lesni obrat glede na pomen kršitev in obseg posledic niso take, da jih ne bi bilo možno razrešiti v okviru delovne organizacije, brez posega širše družbene skupnosti. Istočasno IS SO Novo mesto nalaga in priporoča organom samoupravljanja, družbenopolitičnim organizacijam, poslovodnemu organu DO in tozda Lesni obrat, da:

— analizirajo izvajanje skupnih nalog na ravni delovne organizacije, ki so določene v samoupravnih splošnih aktih (samoupravni sporazum o združitvi v DO, samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD),

— da odpravijo nezakonito ravnanje pri začasnih in končnih razporeditvi dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke, ker so delavci vezani tudi na opredelitve v

PIONIR

PIONIR

temeljnih plana lastne organizacije (podpisovanje periodičnih oziroma zaključnih računov s strani poslovodnega organa brez sklepa zbora delavcev in izpodbijanje praksi odločitev zbora delavcev pri Sodišču združenega dela zaradi ničnosti odločitve),

— da se v večji meri vključijo v razreševanje samoupravnih odnosov v tozdu in da se po poslovodni poti razreši neustrezno nastopanje posameznih delavcev oziroma skupine delavcev na zborih,

— da podajo objektivno informacijo o predvideni naložbi v tozdu Lesni obrat na zbor delavcev z njeno ekonomsko utemeljitvijo,

— da pripravijo celovit program aktivnosti razreševanja razmer v tozdu Lesni obrat in ga uresničijo da sprejetja zaključnega računa za leto 1986,

— da program predložijo IS takoj in o realizaciji tekoče poročajo.

Izvršni svet bo ob tekočem poročanju in ob izteku roka ugotovil, ali se program aktivnosti ustrezno uresničuje. Če ob sprejemanju zaključnega računa za leto 1986 v tozdu Lesni obrat ne bodo odpravljene vse navedene pomanjkljivosti, bo predlagal skupščini sprejem enega ali več začasnih ukrepov družbenega varstva. Istočasno je tudi sklenil, da bo skupno z občinskim svetom ZSS in družbenim pravobranilec samoupravljanja v okviru svojih aktivnosti in pooblastil pomagal delovni organizaciji in temeljni organizaciji pri realizaciji programa za odpravo problematike v tozdu Lesni obrat.

Navedeni dogodki v zadnjih mesecih v zvezi z dogajanjem v tozdu Lesni obrat so samo posledica večletnega stanja in odnosov znotraj temeljne organizacije. Dejstvo je, da nekateri delavci v zadnjih letih v tej temeljni organizaciji jemljejo samoupravljanje precej po svoje in svoje osebne interese uspešno uveljavljajo tudi kot interes temeljne organizacije. Rezultati, doseženi v zadnjih letih, dokazujejo, da je kolektiv v bistvu zdrav, da je kvaliteta delavcev v temeljni organizaciji nadpovprečna, saj drugače ne bi dosegli takšne kvalitete izdelkov in tolikšne storilnosti, da pa je izredno slabo delo družbenopolitičnih organizacij. Mladinska organizacija in osnovna organizacija ZK praktično ne delujeta, vpliv organov sindikalne organizacije na članstvo pa je minimalen. Delavci moramo tekoče, točneje in v primernejših oblikah informirati o dogajanjih tako znotraj temeljne organizacije kakor tudi v okviru delovne organizacije in širše družbene skupnosti. Informiranje moramo zagotoviti preko samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij, poslovodnega organa tozda in seveda tudi z us-

treznjšim in učinkovitejšim sodelovanjem strokovnih služb.

Smo v kritičnem gospodarskem obdobju in zavedati se moramo, da našo nadaljnjo uspešnost lahko zagotavljamo samo z enotnim nastopom vseh temeljnih organizacij v okviru delovne organizacije. Samo tak enoten pristop k reševanju problemov, torej pristop v okvirih enotnih temeljev, postavljenih v aktih na ravni delovne organizacije, zagotavljajo vsakemu tozdu podporo ostalih temeljnih organizacij ob morebitnih težavah. Smo v času, ko ni prostora za medsebojno lažno solidarnost, in ne smemo dovoljevati, da posamezniki poskušajo uveljaviti svoje osebne interese.

GIP PIONIR je doma in v svetu priznana in uspešna delovna organizacija. Naš ugled je velik in vsi skupaj ne smemo dovoliti, da bi ta ugled, pridobljen v štiridesetih letih s trdim delom vseh posameznikov, padel. Zaupanja investitorjev in kupcev ne smemo izgubiti.

Prepričan sem, da se delavci tozda Lesni obrat zavedajo časa in gospodarskih razmer, v katerih živimo, ter da bodo z enotno in učinkovito akcijo ob pomoči vseh delavcev delovne organizacije zagotovili obstoj svoje temeljne organizacije in s tem njeno nadaljnjo uspešnost v okviru GIP PIONIR Novo mesto.

Član poslovodnega odbora:
Miro Berger, dipl. iur.

Kaj je in kaj ni narobe v tozdu Lesni obrat?

Je že tako, da se navadno več govori in piše o napakah kot o dosežkih. Tako smo v začetku decembra v nekaterih naših časopisih tudi mi lahko prebrali marsikaj o nepravilnostih v našem tozdu Lesni obrat, ki so pripeljale celo do predloga o družbenem varstvu. Z ozirom da je večina naših delavcev šele iz časopisnih člankov izvedela, da v Lesnem obratu nekaj škriplje in da se pripravljata zanjo predlog družbenega varstva, kajti interni informacijski sistem je v tem primeru popolnoma zatajil, se čutimo dolžne, da v zvezi z dogajanjem v tem tozdu delavce nekoliko podrobneje seznanimo, saj bi v nasprotnem primeru enostransko obveščen bralec dobil vtis, kot da

ŽELITE DELATI KOT INŠTRUKTOR UČENCEV?

Glede na to, da se je število učencev TOZD-a MKI zelo povečalo, inštruktorji gradbene stroke pa bodo v kratkem času prekinili delo zaradi upokojitve, vabimo k sodelovanju mlajše delavce, ki želijo delati z mladino in svoje strokovno znanje prenesti na mlajše generacije, ki imajo voljo za nadaljnje izobraževanje, in sicer iščemo:

1. Inštruktorja učencev kovinarske stroke, za TOZD MKI, sektor strojne instalacije:

Pogoji: dokončan program kovinarstvo in strojništvo, IV. stopnja zahtevnosti (monter vodovodnih naprav, monter ogrevalnih naprav, monter klimatskih naprav ali ključavničar) in najmanj 5 let delovnih izkušenj; ali delovodska šola strojne stroke in 3 leta delovnih izkušenj

2. Inštruktorja učencev zidarske stroke in tesarske stroke

Pogoji: dokončan program gradnje, IV. stopnja zahtevnosti, poklic zidar oziroma tesar in najmanj 5 let delovnih izkušenj ali delovodska šola gradbene smeri in 3 leta delovnih izkušenj

Vloge ter dokazila o izobrazbi dostavite najkasneje 14 dni po izidu časopisa, in sicer na naslov: DSSS, kadrovska služba Novo mesto Vse informacije lahko dobite po telefonu 21-826, interna številka 248 ali 276

DSSS — kadrovski oddelek

so v Lesnem obratu vsi delavci, od prvega do zadnjega, tatovi, ki odnašajo »družbena sredstva v lastne žep« in da gre v tem tozdu za nepravilnosti, ki so »edinstvene v novomeški občini, če ne celo v regiji«, kot to navajata pisca v Dnevniku in Dolenjskem listu.

V čem so pravzaprav težave? Začele so se predvsem pri politiki razporejanja ustvarjenega dohodka ob periodičnih in zaključnih računih, kjer je v zadnjem času vse pogostejše prihajalo do različnih interesov delavcev tozda na eni strani ter vodstvom in nekaterimi samoupravnimi organi na drugi strani.

Kot pisca omenjenih člankov pravilno navajata, je pri delavcih tega tozda (zlasti pri nekaterih) že nekaj let nazaj močno poudarjena težnja, da se ob periodičnih in zaključnih računih del ustvarjenega dohodka dodatno razdeli za osebne dohodke. Tako se v zadnjih štirih letih, za katero je bil izdelan pregled, delavci na zborih delavcev sprejem periodičnih in zaključnih računov v večini primerov potrdili s pripombo, da se predlagana razdelitev dohodka spremeni in se del ustvarjenega dohodka dodatno razdeli za osebne dohodke.

To, da v Lesnem obratu ob periodičnih in zaključnih računih radi delijo po uspehu, za ostale delavce Pionirja ni bila novost in najbrž nas je kdaj pa kdaj obšla tudi zavist, kajti v ostalih tozdih in skupnostih te delitve ni bilo, ker

pač ni bilo ustreznih poslovnih dosežkov.

Morda smo delitev v Lesnem obratu celo preveč poudarjali, premalo pa smo ob tem poudarjali njihove rezultate, ki pa so bili taki, da so jim to delitev omogočili. V vseh primerih, ko so se delavci tozda Lesni obrat odločili za delitev sredstev za OD po periodičnih in zaključnih računih, so bili namreč doseženi nadplanski rezultati, kar je verjetno tudi posledica monopolnega položaja na trgu, ki so ga pred leti imeli. V takih primerih, ko tozdo doseže planirane ali celo nadplanske rezultate, pa imajo delavci po naših samoupravnih aktih pravico, da so ob periodičnih in zaključnih računih nagradjeni tudi po doseženem poslovnem uspehu.

Odločitve delavcev Lesnega obrata so bile torej v skladu z 12. členom pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka, za vrednotenje dela in za delitev sredstev za OD, zato v tem primeru ne moremo govoriti o odnašanju družbene imovine v lastne žep, pač pa lahko govorimo o zmanjševanju skladov, ki pa je logična posledica vsake (sporne ali nesporne) delitve. Govorimo lahko tudi o pomanjkanju občutka za gospodarnost, kajti dober gospodar ne razdeli vsega, kar ustvari, temveč skrbi tudi za razširjeno reprodukcijo.

Še najmanj pa Lesni obrat lahko primerjamo s tovarno IMV, kot je bilo v nekaterih krogih slišati, saj je bila vsa leta z doseženimi poslovnimi

V delavnici tozda zaključnih del Metlika (foto: Borsan)

mi rezultati v delovni organizaciji prav na vrhu in torej z omenjenim izgubljajem (ki pa se tudi že popravlja) nima prav nič skupnega.

In zakaj potem predlog za družbeno varstvo, če pa je v tem tozdu vse lepo in prav?

Dokler so bile samoupravne odločitve delavcev v zvezi z razporejanjem dohodka v skladu s samoupravnimi akti in upravičene z doseženimi rezultati, ni bilo vzroka, da bi jim oporekali. Težave so se pričele zadnji dve leti, ko je poslovna uspešnost tozda zaradi zaostrenih pogojev gospodarjenja pričela upadati, pritiski delavcev za delitev sredstev za OD pa so se nadaljevali, kljub temu da doseženi poslovni rezultati take delitve niso omogočali. Razumljivo, da vodstvo tozda, ki mora skrbeti za zakonitost poslovanja in tudi za nadaljnji razvoj, z odločitvijo ni soglašalo, prav tako s tako odločitvijo nista soglašali strokovni službi, ki sta podajali strokovno obrazložitev periodičnih in zaključnih računov.

Posledica neuskajenih stališč je bila ta, da nekaj periodičnih računov v zadnjih dveh letih na zborih delavcev ni bilo sprejetih. Da bi preprečili nadaljnje motnje v samoupravnih odnosih in omogočili normalno poslovanje, so družbenopolitične organizacije DO podale občinski skupščini predlog za družbeno varstvo za tozda Lesni obrat.

O tem, ali je bila to optimalna rešitev, je zdaj prepozno razpravljati, glede na to kako tvorno so se občinski organi vključili v reševanje težav, pa bi to lahko trdili. Gotovo je eno: v pogojih, ko delavci vztrajajo pri enem, vodstvo tozda in strokovne službe pa pri drugem, ni mogoče normalno poslovati in na nek način je bilo treba nujno ukrepati. Res pa je tudi, da ima vsaka posledica svoj vzrok. Tudi za dogajanje v Lesnem obratu so bili vzroki, ki pa jim v lastnem okolju nismo znali pravočasno prisluhniti, med drugim tudi zaradi obilice drugih težav, ki so v teh kriznih obdobjih prisotne in vseh področjih. Delavcem Lesnega obrata namreč ne moremo očitati, da so od nekaj gledali le na osebne interese. Ne smemo pozabiti, da so bili pred leti še kako pripravljani vlagati v lastno akumulacijo, saj so v sedemdesetih in osemdesetih letih ustvarjali relativno največjo akumulacijo v DO in jo tudi v relativno največjem delu namensko združevali za investicijo v Češči vasi.

Glede na to da so pretekla najmanj tri srednjeročna planska obdobja, njihova investicija pa je še vedno nerealizirana (medtem pa se v neustreznih proizvodnih prostorih borijo za prodor na zahodni trg), se pač ne moremo čuditi, če jih je minila skrb za akumuliranje. To je le eden izmed

Motorna črpalka Pionirjevega gasilskega društva (foto: Borsan)

vzrokov za nastale težave. Če bi jih iskali, bi jih morda našli še več.

Ne glede na to ali družbeno varstvo bo ali ne, nekaj bi se iz tega primera morali naučiti:

1. Delavci v temeljnih organizacijah in skupnostih bi morali poznati mejo med samoupravljanjem in strokovnim odločanjem. Medtem ko je vsekakor prav, da delavci samoupravno odločajo o stvarih, o katerih imajo vso pravico po ustavi in ZZZ, pa bi strokovne odločitve le morali prepustiti vodstvu tozda in DO ter strokovnim službam, ki pa morajo seveda z vso odgovornostjo stati za njimi.

2. Težave v temeljnih organizacijah, pa četudi gre za najmanjši tozda, bi morali zdraviti, ko še ne bolijo, kajti kasnejše zdravljenje je težavnejše in ima lahko hude posledice ne le za prizadeti tozda, pač pa za celotno DO. Kajti različne reakcije v javnosti, ki se ob tem sprožijo, mednje sodijo tudi bombastično obarvani časopisni članki, prav gotovo niso nikomur v korist.

Upamo, da nam je v tem sestanku uspelo podati objektivno informacijo o dogajanjih v tozdu Lesni obrat in o vzrokih, ki so jih vzpodbudili, hkrati pa upamo in želimo, da bo v bodoče takih dogodkov čim manj in da bomo več pisali in govorili o naših skupnih uspehih, ki jih že sedaj ni malo, prepričani pa smo, da jih bo še več, če bomo vestno in trdo delali, spoštovali dogovorjeno in si medsebojno solidarno pomagali.

Ekonomski biro

Inventivna dejavnost v tozdu MKI

Dežele delimo na tiste, ki so ali postajajo sposobne obvladovati ustvarjanje, sprejemanje in up-

obstoječo proizvodnjo. Zato je bilo potrebne mnogo motivacije za izdelavo novih izdelkov, katerih predpogoj so tehnične inovacije in proizvodni procesi, ki jih pogojujejo tehnološke inovacije in izboljšave.

Kot prvo smo se v MKI preizkusili v hidravliki, kjer smo s pomočjo lastnega znanja in s sodelovanjem z nekaterimi zunanjimi institucijami in DO pričeli izdelovati zahtevne merilne instrumente in opremo, ki jo vse bolj izpopolnjujemo in za katero vlada vse večji interes na tržišču. Več ali manj so se v inventivno dejavnost vključili delavci vseh sektorjev s samostojnim predlogi in pri skupinskem delu v okviru razvojnega nalog. Veliko je bilo tehničnih in tehnoloških izboljšav, nekatere so bile tudi nagrajene.

Zadnja leta pa so naše moči predvsem usmerjene v razvoj strojogradnje oz. izdelavo novih izdelkov in tehnoloških postopkov.

To nas sili v sodelovanje s tujimi partnerji, ki zahtevajo visoko kvaliteto, točne roke in primerno ceno, kar pa lahko dosežemo le z novim načinom dela in sodobno tehnologijo.

Prav tu pridejo najbolj do izraza novi pristopi v proizvodnji, torej inovacije, ki pa so pri nas vse premalo zastopane. Vzroki za to so zelo različni, predvsem pa moramo poudariti slabo motiviranost, saj nimamo dosledne metodologije za prikaz učinkov inovacij, s tem pa tudi ni pravilnega nagajevanja, ki bi vzpodbujalo nadaljnjo progresivno, inventivno delo. Zato smo v okviru tozda MKI že formirali skupino, ki naj bi pripravila ustrezen način stimuliranja učinkov posameznikov in skupin pri izboljšavah in inovacijah.

Kljub temu pa to ni vse. Vsekakor bi morali tudi v okviru delovne organizacije temu problemu posvetiti več pozornosti, oddvojiti primerna sredstva in z ostalimi pristopi zagotoviti večjo motiviranost vseh delavcev za nadaljnjo kreativnejše delo. To so nekatere DO (med njimi vodi TAM) že storile in zato zanje velike uspehe pri zmanjševanju stroškov pri proizvodnji in pri izboljšanju kvalitete izdelkov.

Smatramo, da imamo pri nas dober kadrovski potencial, ki ga je treba s primernim pristopom le aktivirati. Uspeh ne sme izostati. Hkrati naj bo to tudi poziv vsem delavcem tozda »MKI« in ostalim v naši DO, da se aktivno vključijo v inventivno dejavnost, saj prav vsak lahko po svoje prispeva k intenzivnejšemu razvoju tozda in delovne organizacije.

Milan Kapetan, str. ing.

RAZPIS

za sodelovanje na 9. kulturnem srečanju gradbenih delavcev Slovenije, ki bo v organizaciji GIP VEGRAD od 1. do 6. junija v Titovem Velenju.

S tem razpisom vabimo vse kulturne ustvarjalce iz vrst gradbincev, naj svoje ustvarjanje predstavijo širši javnosti in obogatijo to tradicionalno prireditve, katere pokrovitelj je republiški sindikat gradbenih delavcev Slovenije.

1. NATEČAJ ZA LIKOVNA IN FOTOGRAFSKA DELA

Dopuščene so vse običajne slikarske in risarske tehnike, kiparske in grafične tehnike, vsebina je svobodna. Pri fotografijah (črno-belih ali barvnih) naj bo upoštevana osnovna tematika gradbeništvu in gradbeni delavec. Zaželeno je, naj bi slike ne bile širše od enega metra. Grafike in fotokopije naj ne bodo opremljene s pasturtuji ali kaširane. Fotografije naj bodo formata 30 x 40 cm ali iz tega formata izvedene. Slike, ki jih bo žirija uvrstila na razstavo, naj bodo uokvirjene.

2. NATEČAJ ZA LITERARNA DELA

Pripravili bomo literarni večer, na katerem lahko sodelujejo avtorji s prozo, poezijo ali gledališkimi deli oziroma odlomki daljših del. Dela so lahko v kateremkoli jeziku jugoslovanskih narodov in narodnosti.

3. NATEČAJ ZA PEVCE, GLASBENIKE IN FOLKLORNE SKUPINE

Prijavijo se lahko pevske skupine (najmanj oktet) in pevski zbori (moški, ženski ali mešani), godbe na pihala, instrumentalni ansambli in folklorne skupine.

Vsi, ki želite sodelovati na kulturnem srečanju, se prijavite organizatorju kulture Katjuši BORSAN do 5. 2. 1987, telefon 21-826 int. 428.

DELAVCEM IN OBČANOM

sporočamo, da prirejamo tečaje tujih jezikov in šivanja.

● TEČAJI ANGLEŠKEGA IN NEMŠKEGA JEZIKA ZA OTROKE

po starostnih stopnjah: predšolska (mala šola) in šolska (1. in 2. razred ter 3. in 4. razred).

Program je prilagojen starostni stopnji. Tečaj traja en semester, dvakrat tedensko po eno uro za šolske in enkrat tedensko po eno uro za predšolske skupine. Kotizacija znaša 20.000 din na osebo za šolske in 12.000 din za predšolske otroke. V kotizaciji je vračunano tudi učno gradivo.

● TEČAJI TUJIH JEZIKOV ZA ODRASLE

od prve do pete stopnje (angleščina, nemščina, francoščina, italijanščina).

Tečaji potekajo v popoldanskem času dvakrat tedensko po tri šolske ure. Ena stopnja traja en semester — štiri mesece. Kotizacija znaša 50.000 din. Učno gradivo je vračunano v ceno. S tečajem pričnemo, če je za skupino prijavljenih najmanj 15 slušateljev. Na podlagi uspešnega preizkusa znanja izdajamo potrdila (spričevala).

● TEČAJI ŠIVANJA IN KROJENJA

Traja 36 ur, dvakrat tedensko po štiri ure v popoldanskem času, praviloma od 16. do 20. ure oz. po dogovoru s slušatelji. Program obsega poleg obvladovanja šivalnega stroja in tehnike šivanja tudi krojenje in šivanje krila, hlač, bluze in otroškega oblačila. Kotizacija znaša 16.000 din. S tečajem pričnemo, ko je za skupino prijavljenih 20 slušateljev.

Prijave za vse tečaje sprejemamo vsak delovni dan od 8. do 19. ure v tajništvo Zavoda, Ulica talcev 3 a (v pritličju poslopja Ekonomske šole). Podrobne informacije lahko dobite po telefonu 21-319 in 21-640. Za tečaje tujih jezikov v tem semestru sprejemamo prijave do 15. februarja t. l., za šiviljske tečaje pa nepretrgoma oz. do popolnitve skupin.

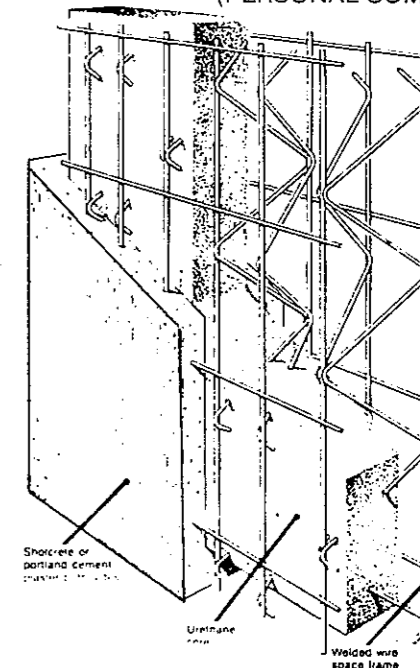
Prijavljenci plačajo ob prijavi polovico kotizacije, ostalo pa do konca tečaja. Prijava je nepreklicna.

Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela
Novo mesto

Zanimivosti iz stroke

1. **POTUJOČA PISARNA:** Proizvajalec avtomobilov Volkswagen in proizvajalec računalniške opreme Triumph-Adler sta izdelala potujočo pisarno, usposobljeno za AOP (avtomatsko obdelavo podatkov). Opremo kombi vozila sestavljajo: računalnik, avtotelefon in modem.
(PERSONAL COMPUTER 9/1986)

2. **OSEBNI RAČUNALNIK LAHKO GOVORI IN SLIŠI:** Z vstavitvijo ustreznih kartic v računalnik IBM PC je uporabniku omogočeno tudi govorno sporazumevanje z računalnikom.
(PERSONAL COMPUTER 10/1986)

3. **REŠETKASTI GRADBENI SISTEM** je sestavljen iz panelov, izdelanih iz prostorske armaturne mreže, zapolnjene s toplotno izolacijsko peno. Takšen panel se montira kot steno, ploščo ali streho. Nanj se obojestransko nanaša sloje cementne malte (ročno ali strojno), kar zaščiti panel in zagotavlja do dvournno ognjeodpornost.

(CONCRET CONSTRUCTION 7/1986)

KOCJAN EGON

Računalništvo — osnovni tečaj za uporabnike

Program je namenjen delavcem s poklicno izobrazbo, ki nimajo osnovnega znanja iz računalniške tehnologije in informatike, vendar ta znanja potrebujejo pri strokovnem delu ali pri vodenju in samoupravljanju.

Program obsega naslednjo vsebino: pojem informatike, računalništva in kibernetike; zgodovinski oris računalništva; predstavitve podatkov; osnove zgradbe računalnika; od problema do rešitve na računalniku; delovanje računalnika; osnove programskega jezika z vajami; primeri uporabe računalnika, računalniški informacijski sistemi in odnos med človekom in računalniško tehniko.

Šestnajsturni tečaj bo potekal v februarju t. l. v dveh tednih, in sicer po dvakrat tedensko v popoldanskem času od 16. do 19.15 ure. Urnik vam bomo pravočasno sporočili, če boste prijavi svoje delavce na priloženem obrazcu »PRIJAVA...« do konca t. m.

Predavali bodo strokovnjaki iz računalništva: ing. DULAR Dušan, ing. DUNATO Anton in mag. UREK Darko, dipl. coc.

Kotizacija znaša 10.000 din za prijavitelno osebo. Prijavnico za tečaj dobite v izobraževalnem središču.

REŠITEV NOVOLETNE KRIŽANKE

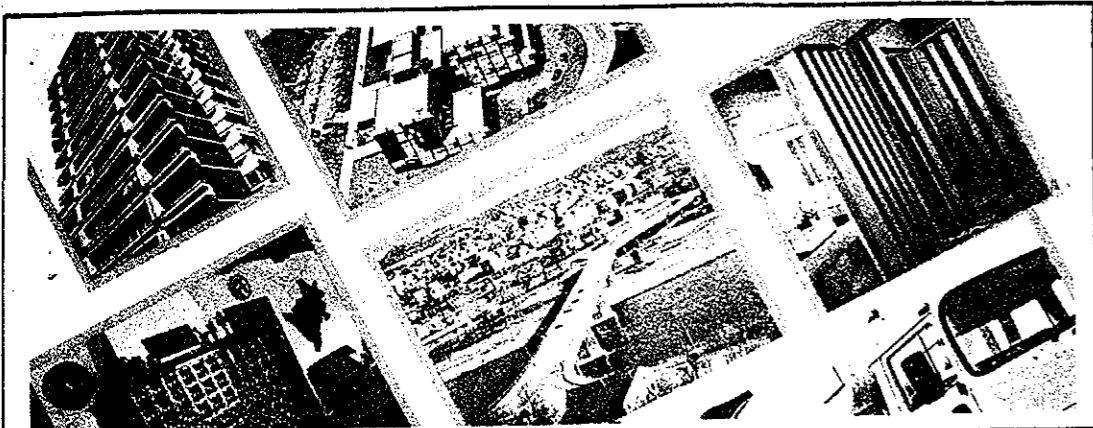
Objavljamo nagrajence NOVOLETNE NAGRADNE KRIŽANKE, ki je bila objavljena v 12. številki glasila. Na uredništvo smo prejeli 126 rešitev.

Izžrebani so:

1. SLAVKO ŠTEPEC — TOZD TKI
2. MAJDA MATJAŠIČ — DSSS — računovodstvo
3. PATRICIJA STRUPEH, Cankarjeva 1 a, Krško

Vsem izžrebanim čestitamo, knjižne nagrade pa bomo poslali po pošti.

Uredništvo

K. SIMBOL ZA ŽVEPLO	S	EVZOP-SKA TELEVISION	PAVILJON ANDREJA AMREK	GRADNAR ICEANJ	G	Z	ZIMSKA IGO	REVA V IUDICI	ANGLEŠKI PESNIK (BENU) (1913-1967)	SPLOJNE ANONIMNA METALURGI	SESTAVIL J. ŽIBIČ	ZOŠKA ABECEDE EVAN ČERK	VŠ
POVRČILO ZA VOJNO ŠKODO	R	E	P	A	R	A	C	I	J	A		D	T
ŽENSKO IME	E	V	A		A	U		N	O	M	A	D	I
ČAČIČ REFİK	Č	R		O	D	P	A	D	N	I	K		R
ČASNIKAR ŠURNALIST NOČNA PTIČKA	N	O	V	I	N	A	R		S	N	O	V	I
MIKAVICA	N	I		C	E	J	L	O	N		S	V	E
POSEBNA OBLIKA RIŠKA (OPEIN)	O	Z	U	N		A	I	R		P	I	S	
NAŠ OTOK	V	I	S		J	E	Ž	E	V	K	E		
APARAT ZA OZNAČEVANJE	U	J	A	Č	E	V	A	L	E	C		R	T
POJAV BEE ŽIVJANJA HEJANE	L	A	K	O	T	A		P	A	V	E	L	
6. ČRKA ABECEDE	E		A	P	A	R	T	M	A		I	D	E
KATALNI ZAMEL	T		1	9	8	7		T	R	A	S	A	T

živa kronika

Kot pripravnik je sklenil delo:
1. Klemenčič Sandi, strojni tehnik
Delovno razmerje so sklenili:

1. Deželan Anton, vodja skladišča
2. Gradišar Vinko, delovodja
3. Hrastar Jože, avtoklepar KV I
4. Trivunovič Radovan, ključavničar

Iz JLA so se vrnili:

1. Berkopec Andrej, avtomehanik
2. Cimprič Tomaž, skladiščnik
3. Lužar Zvonko, avtomehanik
4. Ogorevc Jože, monter VO naprav
5. Pestak Ivan, monter VO naprav
6. Pirc Bojan, stavbni klepar
7. Škedelj Vojko, avtomehanik
8. Šmajdek Igor, dipl. ing. str.

V JLA so odšli:

1. Blažič Marjan, orodjar
2. Kovanušič Zoran, stavbni klepar
3. Lenarčič Vili, klepar
4. Nemanič Anton, elektroinstalater
5. Perko Zlatko, ključavničar — rezkalec
6. Saje Leopold, monter VO naprav
7. Štamcar Jože, avtoelektrikar
8. Zenkič Emir, ključavničar
9. Željko Jože, elektroinstalater

Delovno razmerja so prekinili:

1. Hrovat Anton, avtomehanik
2. Klobučar Andrej, ključavničar
3. Kužnik Marjan, avtomehanik
4. Mihajlevič Drago, ključavničar
5. Mujagič Mustafa, ključavničar
6. Srebernjak Stane, strugar

PIONIR

Pionir je glasilo kolektiva GIP PIONIR Novo mesto. Izhaja enkrat mesečno v nakladi 3500 izvodov. Odgovorna urednica: Katjuša Borsan, namestnik Danila Jenko TOZD LO, člani uredniškega odbora: Štefka Šega (Gradbena operativa Novo mesto), Vera Hiti (Gradbena operativa Ljubljana), Ida Slapšak (Gradbena operativa Krško), Branko Lavrenčič (Togrel), Boško Živkovič (Gradbena operativa Zagreb), Drago Popovič (gradbena operativa Metlika), Smilja Kos (Keramika in zaključna dela), Lilijana Žnidaršič (Projektivni biro), Marija Jurekič (Mehanizacija, kovinarstvo, instalacije), Andreja Pavlič (Interna banka), Polona Mlinar (Skupne službe).

Naslov uredništva: PIONIR, glasilo kolektiva GIP Pionir, 68000 Novo mesto, Kettejev dvored 37.

Lektoriranje, tehnična ureditev, stavek, montaža in filmi: DIC Novo mesto. Tisk v Tiskarni Novo mesto.

Letnik XXI.
25. februar 1987
številka 2/196

Ocena rezultatov gospodarjenja v letu 1986

Po statističnih podatkih so se razmere na gradbenem trgu v letu 1986 sicer malenkostno izboljšale, saj so se investicijska izplačila v primerjavi s preteklim letom povečala za okoli 28%, vendar še vedno ne moremo govoriti, da so bili pogoji za gospodarjenje v letu 1986 lahki. Še vedno gradbinci bijemo hud boj za zaposlitev svojih proizvodnih zmogljivosti, enako velja tudi za ostale naše dejavnosti, za katere so se tržni pogoji prav tako zaostriili, kljub vsemu pa lahko ugotovljamo, da so bile naše proizvodne kapacitete tudi v tem letu sorazmerno dobro zasedene. Prav temu se imamo v prvi vrsti zahvaliti, da so doseženi poslovni uspehi po zaključnem računu, o katerih bomo govorili v nadaljevanju, dokaj ugodni.

1. Uresničevanje planov

Plan proizvodnje so realizirali vse temeljne organizacije, tudi tiste, za katere je med letom kazalo, da ne bodo uspele. Na ravni delovne organizacije smo ustvarili 41,7 milijard neto realizacije, kar je 17% nad planirano in za 117% več kot v preteklem letu. Visok odstotek rasti realizacije glede na preteklo leto je seveda v veliki meri posledica rasti cen, ki so dosegle skoraj 96% rast. Cene gradbenih materialov so rasle sicer nekoliko počasneje od povprečja, prav tako tudi cene goriva in energije, izredno visoko rast pa so dosegli osebni dohodki, saj smo želeli v čim večji meri ujeti korak z rastjo življenjskih stroškov.

PIONIR

glasilo kolektiva gip pionir novo mesto

Tako so naši poslovni stroški v globalu presegle planirane, kar ima za posledico nedoseganje planskega pokritja III. Dosežena stopnja pokritja III na ravni delovne organizacije je 3,7%, medtem ko znaša planirana 5,8%. Z negativnim pokritjem III je zaključil le tozd Togrel, ki pa je v primerjavi s prejšnjim letom svoje rezultate kljub temu izboljšal.

2. Zaposlenost, izkoriščenost delovnega časa in osebni dohodki

Povprečno število zaposlenih iz ur se je zmanjšalo s 4.581 v letu 1985 na 4.455 ali za 3%, še vedno pa je za 7% nad planom. Povprečno število zaposlenih po stanju konec meseca pa znaša 4.270 ali za 1% več kot lani. V strukturi izkoriščenosti delovnega časa glede na leto prej skoraj ni sprememb, saj je delež učinkovitih ur le za 0,2%, delež izostankov pa je enak prejšnjemu. Delež nadur se je povečal za 24% v skupnih urah. Povprečni bruto osebni dohodki iz dohodka so se v masi povečali za 158%, povprečni čisti osebni dohodek na delavca pa se je povečal za 139% in znaša na ravni DO 101.575 din.

Za gospodarstvom Slovenije zaostaja Pionir z osebni dohodki za okoli 10% (po-

datek za gospodarstvo je za obdobje I—IX/86), z visokimi gradnjami pa nekako lovimo korak.

3. Celotni prihodek, dohodek in njegova delitev

Celotni prihodek znaša na ravni DO 41,6 milijard, kar je za 6% nad planiranim in za 96% več kot v preteklem letu. Doseženi dohodek je višji od planiranega za 29% in za 168% večji ko leto prej, čisti dohodek pa presega plan za 25% in je za 156% večji kot v preteklem letu. V strukturi dohodka so velik porast dosegle obveznosti iz dohodka. Te so za 208% večje kot prej in presegajo plan za 38%. Osebni dohodek in skupna poraba so za 166% višji kot v preteklem letu in presegajo plan za 30%, kritična pa je ponovno akumulacija. Ta se je v absolutnem znesku sicer povečala za 1,77%, vendar pa njen delež v dohodku pada. Prav tako tudi ne dosega planirane akumulacije. Izgube sicer ne izkazuje nobena temeljna organizacija, so pa nekatere zaključile poslovno leto na robu rentabilnosti in te bodo morale sprejeti učinkovite ukrepe, da bi se v letu 1987 poslovanje izboljšalo.

4. Izvajanje resolucij in družbenih dogovorov

Z ozirom na interne samoupravne splošne akte usklajujemo razporejanje dohodka z družbenimi usmeritvami na ravni delovne organizacije. Gledano z vidika delovne organizacije kot celote smo tudi v letu 1986 zadostili osnovni resolucijski zahtevi, ki določa, da smejo osebni dohodki in skupna poraba rasti le skladno z rastjo dohodka. Tako znaša rast dohodka 168% v primerjavi z enakim obdobjem prej, osebni dohodki in skupna poraba pa sta porasli za 166%. Ugodna sta tudi kazalca dohodka na delavca in dohodek na povprečno uporabljena poslovna sredstva. Prvi je za 176% večji kot prej, drugi pa za 10%; slabša kot v preteklem letu pa sta kazalca akumulacije na povprečno uporabljena poslovna sredstva, celotni prihodek na materialne stroške ter akumulacije v dohodku. Kakšna so naša razmerja glede na doseženo razmerje v panogi, bo mogoče vedeti šele, ko bodo na voljo panožni kazalci.

Medtem ko še razpravljamo o doseženih poslovnih uspehih v letu 1986, pa smo že krepko v tekočem poslovnem letu, za katerega se obetajemo prav tako ali še težji pogoji za gospodarjenje kot so bili v letu 1986. Poleg vseh obstoječih problemov in težav, ki smo jih že nekako vajeni, moramo v tekočem letu računati še z vplivi sprememb nekaterih sistemskih zakonov, zlasti zakona o ugotavljanju celotnega prihodka in dohodka, ki bodo bistveno zaostriili pogoje za pridobivanje dohodka. Predvsem bodo posegli v politiko delitve dohodka, v oblikovanje sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, ki bodo v tesni odvisnosti od produktivnosti dela in doseženih rezultatov poslovanja. Novi predpisi pa naj bi zlasti preprečili pridobivanje in razporejanje inflacijskega dohodka, torej dohodka, ki ni rezultat dela delavcev, zato bodo v tem letu še posebej prišli do izraza iskanje notranjih rezerv, prihrank pri vseh materialnih stroških in dvig delovne storilnosti.

